

XUDAFƏRİN

“Xudafərin harayından qalan mən!..”

Qəzet 1932-ci ildən çıxır № 5-6 (6841-6842) 20 mart 2021-ci il Cəbrayıl RİH-nin qəzeti

Novruz bayramınız mübarek!

Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik

“Şanlı Zəfərimiz Azərbaycana əbədi bahar gətirmişdir”

Hörmətli həmvətənlər!

Sizi əziz Novruz bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edir, hamınıza cansağlığı və səadət arzulayıram.

Novruz bayramı bizə ulu ecdadlarımızın təbietin əbədi nizamına ehtiramını ifadə edən müqəddəs yadigarıdır. Bu bayram Azərbaycan xalqının qədim və zəngin dünya-görüşünün, gələcəyə nikbin baxışının, bütövlükde milli varlığımızın dolğun təcəssümü olub, mədəni sərvətlər xəzinəmizdə müstəsna yer tutur. Yاد təsirlərdən qoruyaraq layiqincə yaşatdığınız Novruz ənənələri çoxəsrlik keçmişinə daim ehtiramlı yanaşan xalqımızın, eyni zamanda, bəşər mədəniyyətinə töhfəsidir.

Yaz bayramının Odlar diyanətinə buylu gəlisi xüsusən əlamətdardır. Şədəm ki, müstəqil-liyimizin bu baharına dövlətçilik tariximizdə qızıl hərflərlə əbədi qalacaq və həyatımıza hələ yeni-yeni nailiyyətlər bəxş edəcək parlaq Qələbə ilə qədəm qoymuşq. Haqq işi uğrunda mübarizə duyğusundan alındığımız misilsiz mənəvi güclə biz sınaq anında yumruq kimi birləşərək əzəli torpaqlarımıza xainəsinə uzanan əlləri kəsmiş, yurdumuzu bədxah düşməndən təmizləmiş və ədaləti qanımız bahasına bə-

pa etmişik. Ruhumuzun yenilməzliyinin təntənəsinə çevrilən və bizi dünyaya məğrur millət olaraq tanınan şanlı Zəfərimiz Azərbaycana əbədi bahar gətirmişdir.

Xalqımızın qalibiyyət ovqatını bütün qəlbə ilə yaşıdığı bu bayram günlərində bir daha Vətənimizin ərazi bütövlüyü namənə canlarını fəda etmiş qəhrəman övladlarımıza rəhmet dileyir, onların əziz xatirəsini derin ehtiramla yad edirik.

İrəlidə bizi işgaldən azad olunmuş yurd yerlərimizdə nə-həng quruculuq işləri gözləyir. İnanıram ki, yaz fəslinin qurub-yaratmaq əzmimizi artırın yeniləşdirici ab-havası ilə həm-həng birləşkiliy nüma-yış etdirəcək, böyük qayğılış planımızı sülh və əmin-amanlıq şəraitində uğurla gerçəkləşdirəcək, doğma Qarabağı qısa müddətə dirçəldəcəyik.

Hamınıza bahar əhval-rühəyi arzu edirəm. Bu bayram öz gelişisi ilə evinizə, ocağınıza bol ruzi-bərəkət və firavanlıq gətirsin!

Novruz bayramınızı mübarek olsun!

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti
Bakı şəhəri,
18 mart 2021-ci il.

Şəhid ailələri ziyarət olundu

Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşları İlaxır Çərşənbə və Novruz Bayramı münasibətilə Cəbrayıl qəsəbələrində, Bakı şəhərində, Beyləqan, Kürdəmir və Sabirabad rayonlarında məskunlaşmış, 44 günlük Vətən müharibəsində Şəhid olmuş Vətən oğullarının ailələrinə baş çəkmişlər, onlara Bayram sovgası çatdırılmışlar.

Şəhid ailələri dövlətimizin, Prezidentimizin həzəman onların yanında olmasından qurur hissi keçirdiklərini bildirmişlər.

Allah bütün Şəhidlərimizə rəhmət eləsin!

XOCALI FACİƏSİ QURBANLARI YAD EDİLDİ

Xocalı soyqırımı Azərbaycan tarixinə en dəhşətli və faciəli səhifələrdən biri kimi daxil olub. Xocalı faciəsi Xatin, Lidisa, Oradur soyqırımı kimi insanlıq tarixinə düşmüş qanlı bir hadisədir. Azərbaycan xalqı 200 il ərzində erməni millətçi-şövənlərinin davamlı olaraq etnik təmizləmə, soyqırımı siyasetinə məruz qalıb.

Azərbaycanlılar tarixi torpaqlarından qovulub, qaçqına, məcburi köçküne çevrilib və bütün bunlar ermənilər tərəfində törədilmiş kütłəvi qırğınırlarla müşayiət olunub.

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistən silahlı qüvvələri keçmiş SSRİ-nin Xankəndidə yerləşən 366-ci motoatıcı alayının şəksi heyetinin və texnikasının bivasitə iştirakı ilə Xankəndi ilə Əsgəran arasında yerleşən Xocalı şəhərini ni zəbt edərək, Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı həyata keçirib.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə keçirilən "Xocalıya ədalət" beynəlxalq maarifləndirmə kompaniyası çərçivəsində Bileşuvər

rayonu ərazisində Cəbrayilli məcburi köçkünlər üçün salınmış qəsəbələrde de ağaçəkmə aksiyası teşkil olunmuşdur.

Aksiya zamanı Cəbrayilli məcburi köçkünlər üçün salınmış qəsəbələrini birləşdirən yol kənarlarında, Heydər Əliyev adına Mədəniyyət və İstirahət Parkında, "Şəhidlər" Abidə Kompleksinin etrafında Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini ebedidiləşdirmək məqsədilə 613 şəhidin hər birinin xatirəsinə bir ağac ekilib.

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistən silahlı qüvvələrinin beynəlxalq hüququn normalarına zidd olaraq azərbaycanlılarla qarşı həyata keçirdikləri soyqırımı aktında 613 soydaşımız, o cümlədən 106 qadın, 63 uşaq və 70 qoca xüsusi

qəddarıqlıq qətlə yetirilib, meyitlə üzərində təhqiqiredici hərəkətlərə yol verilib. Soyqırımı nəticəsində 8 ailə tamamilə məhv edilib, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq isə valideynlərindən birini itirib. Xocalı soyqırımına əsl siyasi-hüquqi qiyməti 1994-cü ilin fevralında Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev verib. Həmin ildən başlayaraq ölkəmizdə hər il 26 fevral-Xocalı soyqırımı günü kimi qeyd edilir, saat 17:00-da Xocalı şəhidlərinin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilir.

2020-ci ilin sentyabrın 27-dən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordu-sunun torpaqlarımızın işgaldən azad edilməsi uğrunda başladığı Vətən müharibəsində qazanılan Qələbə xalqımızın gücünü bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Erməni vandalları tərefindən dağdırılmış torpaqlarımızda ölkə başçısının rəhbərliyi ilə geniş miqyaslı abadlıq-quruculuq işləri aparılır, məcburi köçkünlərimizin dədə-baba yurdularına qayıtması üçün kompleks tədbirlər həyata keçirilir. Tarixi ədalətin bərpası hər birimizdə qurur hissi doğurur.

"Xudafərin"

Şəhid Elxan Hüseynovun xatirəsi yad edilib

Vətən müharibəsində qəhrəmanca-sına şəhid olmuş əslən Cəbrayıl rayonun Daşkasen kəndindən olan Hüsey-nov Elxan Maarif oğlunun doğum günü münasibəti ilə 3 sayılı qəsəbe qəbiristanlığının "Şəhidlər məzarlığı"nda anım tədbiri keçirilib. Tədbirdə rayon icra Haki-miyetinin, YAP rayon təşkilatının əməkdaşları Şəhidlərin məzərləri öünüə qərenfillər düzüb, onların ezziz xatiresinə ehtiramlarını bildiriblər. Şəhidin anası Sevil Xəlilova övladının qəhrəmanlığı ilə fəxr etdiyiini bildirərək, Şəhid ailələrinə göstərilən diqqət və qayğıya görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevə minnə-darlığını ifade edib.

Rayonun ümumtəhsil məktəblərinin şagirdləri Şəhidlər həsr olunmuş şərlər səsləndiriblər.

Şəhid Vüsal Rüstəmovun xatirəsi yad edilib

Bakı şəhəri Sulutəpə qəsəbəsində 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid olmuş hərbçilərimizin ailəleri ilə görüşlər davam edir. Şəhid Vüsal Valeh oğlu Rüstəmovun ad günü münasibəti ilə dəfn olunduğu Sulutəpə qəsəbəsin-dəki şəhidlər xiyabanında məzarını ziyarət edərək, öünüə gül dəstələri qoyub, ezziz xatirəsini dərin ehtiramla yad ediblər.

Şəhidin şərfinə yaşıdığın evin qar-şısında tikilmiş bulaq kompleksinin də açılışı olmuşdur. Milli Məclisin üzvü Ceyhun Məmmədov, Rayon icra Haki-miyetinin başçısının birinci müavini Arif Fərziyev, Qarabağ qaziləri və ictmai-yət nümayəndələri iştirak etmişlər.

Şəhid Ruhin Xəlilovun xatirəsi yad edilib

Vətən müha-ribəsində qəhrə-mancasına şəhid olmuş Cəbrayıl rayon Məzrə kənd sakini Ədliyyə ka-pitanı Xəlilov Ruhin Müzəffər oğlu-nun mart ayının 13-ü doğum günü idi. Doğum günü münasibəti ilə ikinci Fəxri Xiyabanda anım tədbiri keçirilib. Tədbirdə Cəbrayıl rayon icra Haki-miyetinin başçısının birinci müavini, YAP Cəbrayıl rayon təşkilatının sədri Arif Fərziyev, Millet vəkili Ceyhun Məmmədovun köməkçisi Rəşad Quliyev, YAP Cə-brayıl rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri Əli Məmmədli, icra hakimiyyətinin YAP rayon təşkilatının sədri, Qazilər cəmiyyətinin üzvləri iştirak etmişlər. Şəhidlərin məzərləri öünüə qərenfillər düzüb, ezziz xatirəsine ehtiramlarını bildiriblər.

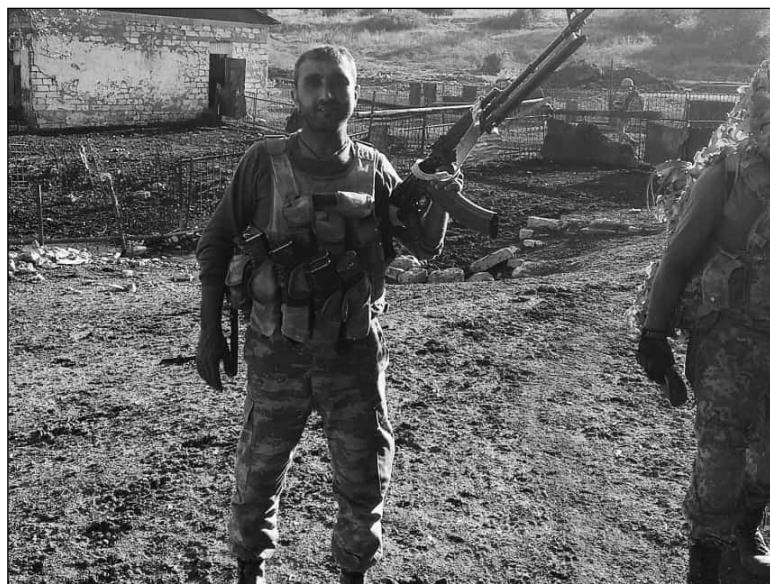
Sonra Vətən müharibəsində qəhrə-mancasına şəhid olmuş Baş leytenant Əzizov Elçin Əvez oğlunun məzəri ziya-rət edilib, öünüə gül dəstələri qoyub, ezziz xatirəsi dərin ehtiramla yad edilib. "Xudafərin"

Ei yar dedi Elyara

dunlu Alı Otello oğlu ilə söhbət edib, haqqında müəyyən məlumatlar aldım. 1990-2001-ci illerde Sərdar İmrəliyev adına Bahar kənd orta məktəbində təhsil alan Elyar Cəlal oğlu Mirzəyev 2002-ci ilin 10 oktyabrında hə-qiqi hərbi xidmət yol-lanır. Ədliyyə Nazirliyi-nin penitensiar xidmət deyilən hərbi hissədə xidmət edir. 2004-cü ilin aprelinde hərbi xidmətini bitirir.

Elyar uşaq vaxtlarından futbola məşğul olduğundan, əsgəri xidmət-de olunda Ədliyyə Nazirliyinin "Ədliyyə" futbol klubunda oynayıb. Da-ha sonra Beyləqanın "Mil" futbol komandasında, 2006-2007-ci iller-

Bahar qəsəbəsində anadan olan Mirzəyev Elyar Cəlal oğlu oldu.

Elyarın atası Cəlal kişi və anası Həlimə Həbib qızı Elyasova əslən Cəbrayılin Horovlu kəndindədir-lər. Evin-ailənin adar-madar övladı olan Elyar 27 sentyabr 2020-ci ilde başlanan ikinci Qarabağ savaşında göstərdiyi hünəri ilə - əlindəki pulemyotu ilə düşmənləri zəmi ki-mi biçib mehv etdiyinə görə qanlı-qadali döyüşlərin içində qəhrəman kimi doğuldu. Adında ifadəsinə ta-pan el və yar sözlerinin batını me-naları üzə çıxdı, elə yar olan, vete-ne yar-arxa, kömək olan qəhrəman oğul kimi təzədən doğuldu. 2020-ci ilin 14 oktyabrında Hadrət rayonundakı Şaban dağının ətəklərində ge-den qanlı-qadali döyüşlərdə vətəne yar deyən, elə yar deyən vətən me-həbbəti ürəyi düşmənin snayper güləssinə tuş gəldi, şəhidlik zirvəsi-ne yüksəldi. Oktyabrın 15-de mübarək neşini doğuldugu kəndə gətirdilər. Aynı 16-da isə doğma eli ona yar, sevgili, istəkli balam dedi, öz əziz balasını böyük sevgiye be-lənmiş hüzn içinde kənd qəbiris-tanlığında torpağa tapşırıdı. Beləcə, Elyar elə yar dedi, eli də Elyara yar dedi.

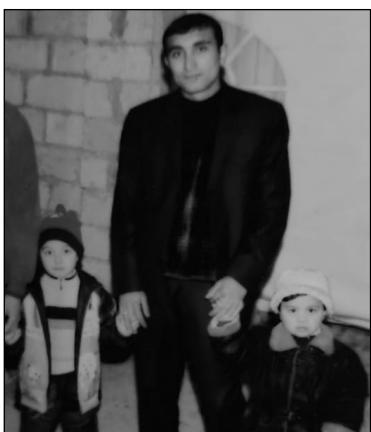
de Bakıda "Bakılı" futbol klubunda futbolcu olub, "Mil"də həvəskarlar liqasında Azərbaycan çempionu olub, eyni zamanda ölkə kubokunu qaldırıb.

2004-cü ilin 31 iyulunda həm-kəndlisi, sinif yoldaşı Qarayeva Nuriyyə Zəkir qızı ilə aile heyati qu-ran Elyar 2007-2016-ci illər Bahar kəndində şəxsi tesərrüfatı ilə məşğul olur. 21 iyul 2005-ci ilde oğlu Əşrəf Mirzəzadə, 3 noyabr 2006-ci ilde qızı Xanım dünyaya gəlir. Əş-rəf nağara ixtisası üzrə müsiki məktəbində oxuyur. Xanım da orta məktəbdə oxuyur.

2016-ci ilin şanlı Aprel döyüşle-rindən sonra Elyar müddətdən artıq xidmet edən əsgər kimi könülü olaraq Beyləqan rayonundakı həm-le taboruna yazılır. 3 ay Qarahey-bətde xüsusi kursda olur, yaxşı pu-lemiyotçu kimi fərqləndiyinə görə dəfələrlə komandanlığın Fəxri Fər-manlarını alır. 2019-cu ilde Gəncə-də keçirilən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin futbol üzrə ordu çem-pionatında Beyləqanın hərbi korpu-su temsil edib, ordu çempionu olur.

27 sentyabrda Füzuli istiqamə-tindən döyüşlərə başlayan Elyar Mirzəyev Cəbrayıl və Hadrət rayonları istiqamətində gedən döyüşlərdə pulemyotçu kimi və-tən torpaqlarının düşmənlərdən te-mizləməsində igidiliklər göstərir. Oktyabrın 14-ü isə onun son döyüşü olur. Əmisi oğlu Alı deyir ki, adam inanmaq istəmir onun yox-luğuna. Mehriban, gülərüz bir oğlan idi. Nəslimizin, qohum-əqrəbamızın məclislərini şənləndirirdər. Cavanların içərisində ən dəcəli olub özünün baməzə, şüx davra-nışları ilə. Adam birdən elə bilir ki, hardansa çıxb geləcək, yene də ovqatımızı şənləndirəcək. Allah rəhmət eləsin....

Söhbətimizə bu yerde Elyarın bibisi oğlu Şükürov Arif Kamil oğlu da qoşuldular, dedi ki, Elyargil vətən

Mifik düşüncədə "qəhrəmanın doğuluşu" deyilən bir motiv var. Düşmənlərle döyüşdə fəvqələde igidlilik göstərən döyüşçü artıq adı döyüşçü vəziyyətindən - ferdilik statusundan çıxb, qəhrəman statu-su alır. Başqa sözə, "qəhrəmanın doğuluşu" ferdin fəvqəlgüçü hesab-ı reallaşır. Qəhrəman ferdin bətnindən doğulur.

Tarixi sürəda da, sosial həyatda da vəziyyət bu cürdür: tarixi şərait qəhrəmanın doğuluşu üçün imkan yaradır. 2020-ci ilin 27 sentyabrda başlanan Qarabağ mühari-bəsinin ikinci mərhəlesi mahz və-tənimizin yetişdirdiyi qəhrəman oğullarımızın sayesində həllədici mərhələ kimi tarixə düşdü. 44 günlüğü tarixi zaman yüzlərlə ferdin qəhrəman kimi doğuluşuna rəvac verdi, sinesi, ruhu, beyni vətən üçün döyünen, düşən döyüşlərimizin bətnindən qəhrəmanlar doğuldular. Onlar artıq

Mən Elyarın əmisi oğlu Firu-

şün nə lazımsa etdilər, uzun müddət düşmən əsərətində qalmış dədə-baba yurdularımızın azad edil-məsi yolunda son damla qanlarından keçib şəhadət qovşudular. Al-la həyərini behiştlik eləsin, mə-kanları cənnət olsun.

Qeyd edim ki, Arif də Füzuli, Xocavənd uğrunda, döyüşlərde iş-tirak edib, medallar alıb. İkinci Qarabağ savaşında qazi kimi döyüşü töhfəsini verib.

Elyar Cəlal oğlu Mirzəyev II Qarabağ müharibəsində qəzavət göstərdi, şəhadət qovuşdu və el qə-hrəmanı kimi - elin igid övladı kimi təzədən doğuldu. Bahar kəndində ki-məzərinin tekə onun cisməni övladları Əşrəfle Xanım yox, elin-inobasının bütün övladları müqəddəs and yeri kimi ziyarət edib, onu üreklerində əbədi yaşadacaqlar. Dövlətimiz tərəfindən də layiqincə qiymətini alan, "Vətən uğrunda", "Füzulinin azad olmasına görə", "Cəbrayılin azad olmasına görə" medalları ilə təltif olunan Elyarın şücaeti dillərdən-dillərə düşəcək, böyük el sevgisi ilə daim anılacaqdır.

Şakir ALBALIYEV

Hüseyin Məhəmməd
Alik oğlu. DİN Daxili
Qoşunlarının baş
çavuşu, Vətən
mühərbişinin şəhidid.

Prezident Cənab
İlham Əliyevin
Sərəncamları ilə
"Vətən Uğrunda"
Medali, "Şuşanın azad
olunmasına görə"
medalı, "Kəlbəcərin
azad olunmasına görə"
medalı və "Cəbrayıllı
azad olunmasına görə"
medalı ilə təltif edilib

Beyləqan şəhidi

"Türk savaş sənəti" ("Yazıcı",
1996) adlı kitabda Ə.Əsgər və
M.Qıpçıq yazıları:

"Əsgər taleyi hər bir türkün
həyatının mənası idi. Savaş, əsgər
şöhrəti onun cəmiyyətdə möv
qeyini müəyyənləşdirirdi. Savaş
hayatı, əsgəri şücaətlər onun
özünün, ailəsinin, tayfasının, nə
silinin şəref, namus işi idi" (səh.33).

Burada ifade olunan fikirlər bu
gün daha da aktuallığı ile özünü
cəmiyyətimizdə qabarıq şəkildə
bürüze verir. 2-ci Qarabağ sava
şında əldə etdiyimiz qələbəni bize
bəxş edən əsgərlərimizin, şəhidlə
rimizin hər biri ilə qurur hissi keçirir,
şərəfimizin-şöhrətimizin da
şışıcıları kimi onları əziz tutur. Qur
ur duyduğumuz, şərəfinə
öyündüyümüz şücaət sahiblərin
den biri de əslən Cəbrayıllı rayonu
nun Horovlu kəndindən olan, 28
oktyabr 1993-cü ildə Beyləqan
rayonunun Bahar qəsəbəsində
dünyaya gələn şəhid Məhəmməd
Alik oğlu Hüseynovdur.

Məhəmməd haqqında yazmaq
üçün onun Yasamal rayonunda
məskunlaşmış böyük bacısı Nurane
xanımla görüşdüm. Söhbəti
mizdə Nuranənin rəfiqəsi olan və
Alikeyxalı kəndindən Əmirvarlı
kəndinə gəlin köcmüş Ülviyə
Ağakişiyeva da iştirak edirdi. Dörd
bacının bir qardaşı olan və əkiz
bacısı Sona ilə evlərinin sonbeşik
ləri olan Məhəmmədin yoxluğu ilə
heç cüre barışa bilmirdi Nurane
xanım. Odlana-odlanı, qovrula
qovrula danışındı.

Öyrəndim ki, ataları Hüseynov
Alik Məhəmməd oğlu ilə anaları
İmrəliyeva Tahirə Sərdar qızı
1980-ci illərin əvvəllərində ailə
heyati qurublar. Nurane, Asimə və
Zərqələm adlı 3 qızdan sonra Uca
Tanrı ailəye sonbeşik kimi iki öv

Qazi şəhid kimi əmisinin yanına "qayıtdı"

№ 5-6 (6841-6842) 20 mart 2021-ci il

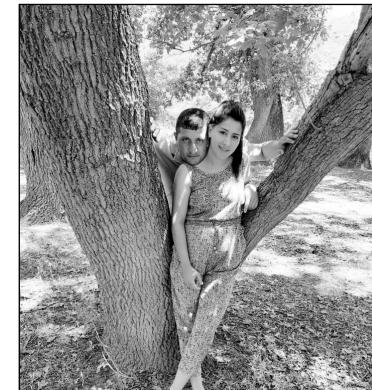
İad bəxş edib: qızı Sona
nənələrinin adını, oğla
nın isə Məhəmməd ba
basının adını qoyublar.
Onu da qeyd edim ki,
anaları Sosialist Əməyi
Qəhrəmanı olan məşhur
əmək adamı Sərdar İm
rəliyevin qızıdır. Beləcə,
bu ailə də halal gün-güz
əran keçirib, xoşbəxt
ömür sürdü. Övladla
rin hamisi böyüküb ailə
uşaq sahibi olmuşdular.

Heç nədən korluqları yox idi.

Təkcə bir ahu-zarları vətənimiz
saridan idi. Yağı düşmən əlində
idi Qarabağımız, Cəbrayıllı.
Baba adının daşıyıcısı olan Mə
həmmədin baba yurdı Cəbrayıllı
mənfur ermənilərin əsareti altında
qalmışdı. Ona görə də 2000-2011-ci
illərdə kəndlərindəki ana babası
olan Sərdar İməliyevin adını da
şıyan Bahar kəndi orta məktəbini
qurtarandan sonra öz gələcək
həyat yolunu da müəyyənəşdirmişdi
Məhəmməd Alik oğlu.

2011-ci ildə həqiqi hərbi xid
mətə yollanır. Bakıda DİN - Daxili
Qoşunların tərkibində xidmətini
başa vurduqdan sonra yenidən

Xüsusi Təyinatlı Dəstədə müddət
dən artıq hərbi qulluqcu kimi hərbi
xidmətini davam etdirməyə qərar
verir. Çünkü bilirdi ki, "hiş-hiş
dəmeklə donuz daridan çıxmaz", yə
ni mənfur düşmənlerin pişim-pi
şim eləməkle - sülh yolu ilə torpaq
larımızdan öz xoşları ilə çıxıb
gədəckəri ağa gəlesi şey deyildi.
Çünkü düşmənlerimiz çox mur
dar və həyəsiz olduğunu çox yaxşı
anlayırı. Güt zoruna bu həyəsiz
düşmənleri dədə-baba yurdular
mizdən qovub-çixartmaq lazımdı.
Bunun üçün də Alik oğlu Məhəmməd
mənbur baş çavuş kimi müxtəlif növ
de silahların öyrənilmesi üzrə
xüsusi kurslar keçmişdi. 6 ay da
Türkiyənin İzmir şəhərində yerlə
şən Foca Jandarma Komando
məktəbində xüsusi təyinatlı kurs
keçmişdi. Bu zaman o, paraşütə
atılma, əlbəyaxa döyüş və sualtı
dalğıcı növləri üzrə yüksək meha
rat nümayiş etdirib, sertifikatlar al

həmmədin atası Alik də, di
gər əmisi Etibar da
döyüşlərde iştirak ediblər.
Hətta əmisi Etibar Hüsey
nov polkovnik -leytenant
rütbəsinədək yüksəlib, bat
alyon komandiri olub. Cə
brayıllı, Hadrut ərazilərində
döyüşüb, 2 dəfə yaralanıb.
Qırmızı Bazar istiqamətin
də isə iki ayağından da ya
ralanı.

Göründüyü kimi, Mə
həmmədin atası və iki əmisi
döyüşüb. Belə görünür ki,
döyüşkənlik, vətənpə
vərlik keyfiyyəti elə gen
dən-qandan gəlmiş baş

çavuş Məhəmməd Alik oğluna da.

Bu yerde yadına tarixdə mö
vcud olmuş Qızıl Ordı dövlətinin
adı düşür. Orda sözü burada xalq
məfhumunu ehtiva edir. Lakin ey
ni zamanda qədim türk tə
fəkküründə xalq anlayışı elə ordu
ilə birlikdə düşünülürdü, xalqın
güçü ordunun gücüyle bir tutulur
du. Çox doğru olaraq "Koroğlu" və
"Manas" dastanlarında hərb mö
zuzusunun mifoloji semantikası
(Bakı-2021) adlı namizədlik dis
sertasiyasında Sahibə Sədnik qızı
Paşayeva bu məsələyə belə bir
şərh verir ki, "Türk ictimai qurulu
şuna nəzər salarkən görür ki,
Türklər ordu - orda halında yaşıyr
dilar. Yeni el, elatin özü
bütvölkükə ordu idi. Xalq lazı
olanda böyüklü-kicikli orduya çev
rilə bilir, her şey hərkətli hala gə
lir, xalq bütöv bir ordu halında hə
rəkət edirdi. Döyüşən qoşunu nə
zərdə tutan "ordu" sözü ilə xalq
nəzərdə tutan "orda" sözünün eyn
iliyi elə bundan irəli gəlir"
(səh.30).

Məhz ictimai-mifoloji şüuru
muzda mövcud olmuş xalq-ordu
(orda-ordu) ənənəsini 2-ci Qar
abağ savaşında praktik olaraq
bütöv varlığımızla hərkətə gətir
məyimiz bizə 27-28 il ərzində do
nub qalmış problemlərimizi 44 gün
içində reallaşdırımdıqda Qələbəmiz
zin rehni oldu. Baş çavuş Məhəmməd
Alik oğlu Hüseynov da həqiqi
hərbi xidmətini başa vurur-vurmaz
təzədən orda (xalq) içindən
müddətən artıq hərbi qulluqcu kimi
ordu sıralarına qoşulmaqla və
üstəlik atasının və iki əmisi ke
çmiş olduqları döyüş yolunu uğurla
davam etdirməkə döyüşlərdə
qəzavət nümayiş etdirmekle şəhə
dətə yetişdi. O, 27 sentyabrda Mu
rovdağ silsiləsi uğrunda döyüşlər
də qəhrəmanlıqlar gösterdi, bu
yüksekliklərin azad olunmasına
özünün cəsur döyüşçü töhfəsini
verdi, ardınca da doğma dədə-ba
ba yurdı olan Cəbrayıllı düşmən
lərən azad olunması uğrunda
döyüşlərə yollandı. Atasının-baba
nın doğulduğu Horovlu kəndin
işğalçılarından təmizlənməsində
fədakarlıqlar gösterdi.

Məhəmməd Alikoğlunun bacısı
Nuranə danışır ki, axırıncı dəfə
qardaşımıyla oktyabrın 7-də gecə
saat 12-yə qalmış olardı danışdım.
Telefonda qulağıma atışma sesləri
geldi. Məhəmməd dedi ki, sabah
səninlə danışacam, sənə sözüm
olacaq. Bundan sonra əlaqəmiz
olmadı və çox güman ki, bu dan
ışığımızdan 15-20 dəqiqə sonra
həmin atışmada qardaşım şəhid
oldu.

Baş çavuş Məhəmməd Alik
oğlu Hüseynov 8 oktyabrda Cə
brayıllı şəhəri yaxınlığında "Dostluq"
güclə oyun oynamaq istəsə, Ali
Baş Komandanımızın dediyi kimi,
dəmir yumruğu başında görecə
dir. Gütümüzün, cəsaretimizin
ifadəciliyi isə qazilərimiz və qazi
lik göstərərek şəhidlik zirvəsinə
ucalmış Məhəmməd Alik oğlu kimi
unudulmaz oğullarımızdır...

Şakir ƏLİFOĞLU

bulağı deyilən ərazidə qəhrə
mancasına şəhid oldu. Onu Bahar
qəsəbəsində şəhid əmisi mə
zarı yanında dəfn etdilər. Şəhid
əmisi baş leytenant Hüseyin mə
zarını ziyan etdib, qisasını almaq
 üçün döyüşlərə yollanan Məhəmməd
vədine əməl etdi. Əmisiinin
və şəhidlərimizin qisasını alaraq

bir qazi şəhid kimi əmisi yanına
"qayıtdı". Şəhid əmisi-bala
Bahar qəsəbəsindəki məzarlıqda in
di yan-yan uyuurlar. Xalqı
uğrunda özlerini fəda edən igidlə
rimizin məzarları nəsillərin and
yeri, ziyaret yeri kimi daim yad
edilecek, adları-əməlləri xalqımız
yaddaşında əbədi yaşayacaqdır.
Xalqımız öz qəhrəmanlarını
heç vaxt unutmadığı kimi, dövləti
miz de onların qəhrəmanlıqlarını
yüksek dərəcədə qiymətləndirir.
Elə Məhəmməd Alik oğlu Hüsey
novun ölümündən sonra dövləti
miz tərefindən "Vətən uğrunda",
"Şuşanın azad olunmasına görə",
"Kəlbəcərin azad olunmasına görə",
"Cəbrayıllı azad olunmasına görə"
medalları ilə təltif olunması
da bunun bir nümunəsidir.

Bəli, xalqımızın, ordumuzun və
dövlətimizin birliyi bizim sarsılı

mazlığımızın əsas rehnidir. Xalq,
ordu, dövlət birliyi öz gücünə sır
rını heç kimə verməyə Bermud
üçbucağı kimidir. Bu üçbucağın to
xunmaq olmaz. Əger kimse bu

güclə oyun oynamaq istəsə, Ali
Baş Komandanımızın dediyi kimi,
dəmir yumruğu başında görecə
dir. Gütümüzün, cəsaretimizin
ifadəciliyi isə qazilərimiz və qazi
lik göstərərek şəhidlik zirvəsinə
ucalmış Məhəmməd Alik oğlu kimi
unudulmaz oğullarımızdır...

Şakir Əlif oğlu ALBALIYEV
AMEA Folklor İnstitutu,
filologiya üzrə fəlsəfə
doktoru, dosent,
albaliyevshakir@gmail.com

Bayramların mifoloji-kosmoqonik mahiyyətinə dair

bağlıdır. Təsadüfi deyildir ki, məşhur türk alimi Əbdülxalıq Çayın Novruz bayramından bəhs edən kitabı "Novruz Türk Ərgənəkon Bayramı" adlanır. O, "Ərgənəkon" dastanını "Türklərdə Novruzla bağlı gərə bildiyimiz en əhəmiyyətli rəvayət" hesab edir [4, s. 35]. Nəsimi Şərifxanlıya görə də: "Novruz əski türk mövsüm və milli qurtuluş bayramıdır. Bu bayram min illerin o təyindən gelən Ergənəkon bayramının günümüzdə yaşayış izidir" [12, s. 56].

Novruz bayramının "Ərgənəkon" mif-dastanı ilə bağlı olması haqqında Azərbaycan novruzlaşmışlığında özünə geniş yer tutmuş bu məsələyə aydınlıq getirmək üçün dastanın özünə müraciət etməliyik. Dastanda deyilir ki, göytürkler tatarlarla mühabibədə məglub oldular. Hamısı qırıldı, yalnız Elxanın övladlarından Qıyan və Noguz sağ qaldı.

Mühabibədən on gün sonra gecə uşaqlarını alıb at belinde qaçdır. Savaşdan qabaq ordughah qurdular yere gəldilər. Burada dəvə, at, öküz və qoyunları qalmışdı. Onları da götürdürlər.

Biri o birine dedi: "Əger burada qalsaq, düşmənlər bir gün bizi tapacaqlar. Başqa boylara da getmək olmaz, hər tərəf düşməndir. Ən yaxşısı əldən-ayaqdan uzaq bir yerə qaçımaqdır".

Bunlar belə deyib, sürürləri qabaqlarına qataraq dağlara üz tutdular.

Yolda bir dişi Keyik (maral) gördülər. Dalınca getdilər. Keyik dağların üstündə düz bir yere keçdi. Hər yeri yaxşıca yoxlayıb gördüler ki, gəldikləri yoldan başqa bir yol yoxdur. Bir az da getdilər, geniş çəmənlik bir ölkə gördülər. Burada axar sular, bulaqlar, meyvə ağacları, heyvanlar var idi. Sevindilər, burada məskən salıdlar. Qışda heyvanların etini yeyir, dərisini geyinir, yazda südünü içirdilər.

Burada 400 il qaldılar, o qədər artıb çoxaldılar ki, daha oraya sımadılar. Başbuğlar məşvərət elədilər, qərara aldılar ki, buradan çıxsınlar. Yol axardılar, tapmadılar. Dəmirçi Burteçinə dedi ki, dağı eridərək çıxməq lazımdır.

Sonra öyrəndilər ki, buraya gəlmış bir qurd qovarkən dəmir, kömür yatağı tapılıb. Qurd isə yatağın yanındaki balaca desikdən qaçıb. Hamiya vergi qoyuldu: hər kəs bir sira odun, bir sira kömür daşıyb oraya yığıdı. Od vurdular. Dağ eridi, yüksü dəvənin keçə biləcəyi yer qədər yer (oyuq) açıldı.

Martin 9-u günü Ərgənəkon-dan çıxdılar. O gün bayram elədi. Burteçinə elinə qurd başlı bir bayraq aldı. Tatarlarla yene savaşdılar, bu dəfə zəfer çalıb qısalarınlı aldılar.

Ə r g e n - sarp, çilpaq, sərt, yalçın, k o n isə keçid deməkdir [13, s. 44-45].

Bu mətn özündə başdan-başa mifik yaradılış ideyasını təcəssüm etdirir. Burada mifik düşüncə üçün xarakterik olan kosmosla xoşun mübarizəsi və yeni yaradılışın mehz bu mübarizənin nəticəsi olaraq meydana çıxmazı sütətin ana motivini təşkil edir.

Mətn göytürklerin tatarlarla mühabibədə məglub olması və onların hamısının məhv olması hadisəsidir. Bu, həm də Novruzun mifik köklərə malik olduğunu ortaya qoyur. Novruz haqqında türk mifik təfəkkürünün kökündə duran "Ərgənəkon" mifi buna əyni sübutdur.

Tədqiqatçılara görə, "Ergənəkon" dastanı Novruz bayramı ilə

səsi ilə başlayır. Mətnin bu giriş mif mətnləri üçün xarakterik olan giriş motivini özündə eks etdirir. İstənilən mif metni mövzusundan, süjetindən asılı olmayaq kosmosla xoşun mübarizəsinin inikasıdır. Kosmos - nizam, xoş - həmin nizamın dağılmasıdır. Mifoloji mətnlərdə əvvəlcə kosmos xoşla əvəz olunur, daha sonra kosmos yenidən xoş əsasında təşəkkül tapır. Yəni mifoloji mətnlərdə həyat (kosmos) davamedici hadisədir. O, məhv olub, ölümlə (xoş) əvəz olunsa da, birdəfəlik məhv olmur, yenidən yaranır. Və maraqlıdır ki, yeni yaradılış kosmoqonik toxumdan təşəkkül tapır. Bütün bunları Ərgənəkon dastanının istər girişində, istərdə də bütün mətnlərdə müşahidə edə bilirik. Mətnin giriş hissəsində elementlər kosmosla xoşu və kosmoqonik toxumu simvallaşdırır:

Kosmos - göytürkler;
Xaos - tatarlar;
Kosmosun məhv - göytürklerin hamısının məhv olması;
Xaosun qəlebəsi - hakimiyyətin və ölkənin tatarların əlinə keçməsi;

Kosmoqonik toxum - göytürkərin salamat qalan Elxanın övladları: Qıyan və Noguz.

Mətnin sonrakı hissəsi göytürklerin kosmoqonik toxum əsasında yenidən təşəkkül tapmalarını təsvir edir. Salamat qalmış iki qardaş qaçıv və yeni yurd axarışına başlayırlar. Rast geldikləri dişi Keyik (maral) onları yeni bir dünyaya götürür. Onlar dağların arasında əlverişli bir məkana gəlib çıxırlar. Bu məkanda 400 il ərzində böyük bir xalqa çevirilir və qərra gelirlər ki, əvvəlki dünyalarına qayıtsınlar. Onların qayıdışında qurd vasitəci olur. Mart ayının 9-unda dəmir dağı eridi, Ərgənəkon-dan çıxlardılar. Götürkler həmin günü bayram edirlər. Onlar tatarlar üzərində qələbə çalır və əvvəlki hakimiyyətlərińi bərpa edirlər.

Əvvəlcə mətndəki kosmoqonik yaradılış prosesinə diqqət edək. Dişi maralın salamat qalmış iki qardaş dağlar arasında əlçatmaz bir yere aparması türk epik mətnlərində rast gəlinən motivdir. "Kitabi-Dəde Qorqud" dastanında keyik Beyrəkə Banuçəçək arasında vasitəçilik edir. Yaxud nağılların bir çoxunda qəhrəmanın ovda qovduğu maral onu gələcək sevgilisinin yanına gətirir. Bu, maralın mediatorluq funksiyasını göstərir.

Mediator - vasitəci deməkdir. Mifologiyada mediator obrazlar iki dünya - profan və sakral dünyalar arasında vasitəçilik edirlər. Bu halda belə hesab etmək olar ki, dişi maral da eyni funksiyani yerine yetirməklə iki dünya - sakral və profan dünyalar arasında vasitəçilik edir. Qardaşlar düşmənlərdən qorunmaq üçün əmin-aman,

təhlükəsiz yer axtarırlar. Onlar özləri bele bir yer tapa bilmirlər. Bu işdə onlara dişi maral kömək edir. Bu dişi maral, əslində, onların xilaskarıdır: o olmasa idi, tatarlar Elxanın sağ qalmış iki oğlunu da təpib öldürəcəklər. Buradan aydın olur ki, həmin dişi maral bu iki qardaşın mifik hamisi, qoruyucusudur.

Mifik hamı obrazları, adətən, dağlarla bağlı olur. "Kitabi-Dəde Qorqud"da atasının 40 nökerinin (igidinin) hiyəsinin qurbanı olub, dağda ov zamanı öz atası Dirsəxan tərəfindən oxlanan Buğacı ölümündə Xızır xilas edir. Hadisələrin dağda baş verməsi təsadüfi deyildir. Dişi maral Elxanın oğlanlarına yol göstərməklə onları ölümündə xilas etdiyi kimi, Xızır da Buğacın anasına onu necə diriltməyin yolunu göstərməklə Buğacı ölümündə xilas edir.

Salamat qalmış qardaşların yeni yurdunun dağlar qoynunda olması mifoloji motivdir. Dağlar mifologiyada yeni yaradılışın məkanı hesab olunur. "Koroğlu" dastanında Ali kişi paşaların təqibində qorunmaq üçün oğlunu dağlara gətirir və burada ən təhlükəsiz yer kimi Çənləbeli seçilir:

"Getdilər, getdilər, bir uca dağın belinə çatdırılar. Ali kişi soruşdu:

- Oğlum, bura necə yerdir?
Rövşən dedi:

- Ata, bura hər tərəfi sıldırıım qayalıq, çənli, çiçkinli bir dağ beledir.

Ali kişi soruşdu:

- Oğul, bax gör, bu bel ki deyirsin, bunun hər tərəfində bir uca caya görünmür ki?

Rövşən dedi:

- Ata, görünür. Biri sağında, biri də solunda. Özü də başları qardır.

Ali dedi:

- Oğul, mənim axtardığım yer elə buradır. Mən buranı çox yaxşı tanıyıram. Cavan vaxtlarda burada çox at oynatmışam, çox ceyranlarla ox atmışam, çox cüyürlər ovlaşımişam. Bura mənim köhnə oylağımdır. Buraya Çənləbeli deyirlər. Biz burada yurd salmalyıq. İndi özümüzə bir olacaq, atlarımıza da bir tövle tik. Rövşən özləri üçün bir olacaq, atlar üçün də bir tövle tikdi. Ata-oğul Çənləbelə yurd salıdilar, yaşamağa başladılar" [7, s. 17-18].

Müqayisə etsək görərik ki, Ali kişi də, Xızır da, dişi maral da eyni məqsədi (funksiyani) həyata keçirirler:

a) Onların üçü də hamı obrazlardır: himaye etdikləri qəhrəmanları ölümündə xilas edirlər;

b) Onların üçü də hamilik etdikləri qəhrəmanları dağlara getirirler.

Biz yuxarıda Elxanın salamat qalmış qardaşlarını "kosmoqonik toxum" adlandırdıq. Bu zaman mətnə esaslandıq. Ümumiyyətle, burada bir məntiq var. Büyük bir tonqal yanib qurtardıqdan sonra yerde onun külli qalır. Küllün içərisində (altında) köz olur. Bu günün üzərinə yeni odunlar yığıb üfləyir və tonqal yenidən yandırırlar. Əgər biz kosmosun məhv olduqdan sonra yenidən təşəkkülündən dənisiqsa, onda bu təşəkkülün nəyin əsasında baş verdiyinə diqqət

etməliyik. Kosmos heç vaxt bütövlükde mehv ola bilməz. Əgər o, yenidən yaranacaqsə, onun yarandığı toxum olmalıdır. Bu cəhətdən, Elxanın salamat qalmış övladları gelecekde yenidən yaranaq göytürk xalqının toxumlarıdır. Bu "toxumlar" mif poetikasında ilkin əcədərlər adlanır.

Mifik mətnlərdə yeni yaradılış, adətən, doğuluş şəklinde baş verir. "Ərgənəkon" dastanında da görürük ki, onlar yeni məkanda 400 il ərzində doğub-törəyirlər. Bu, artım real doğuluş ifadə edir. Ancaq belə hesab edirik ki, mətnlər doğuluşun mifik şəkli də öz ekinci tapmışdır. Bu doğuluş göytürklerin dağdan/yerdən// torpaqdan doğulmasını simvollaşdırır.

L.A.Sedov yazır: "Doğuluş ən qədim zamanlardan əməmən mehşuldarlıq, xüsusi yerin həyatayaradıcı qüvvəsi ilə əlaqələndirilmişdir. Eləcə də heç bir canının ölüməməsi, yenidən dünyaya qayıtmək üçün yalnız müvəqqəti olaraq ölməsi və təkrarən doğulması haqqında təsəvvür də doğuluşla bağlıdır. Doğuluş haqqındaki təsəvvürlerin "kosmikləşdirilməsi", bioloji, seksual təzahürlerin astral, planetar səviyyələrə keçirilməsi prosesləri (müqayisə et: günəşin və ayın ölümə və dirilmənin simvolikasındaki xüsusi rol; artıq neolit dövründə qadın və kişi işarələrinin günəş və ay işarələri ilə tədrici əvəzlənməsi qeyd olunur) və başqa təbiət prosesləri mifopoetik düşüncənin inkişafının bir qədər sonrakı dövrü ilə bağlıdır" [14, s. 385].

Müəllifin bu fikrində mövzumuz baxımından ən diqqətəkicə məqam "doğuluşun yerin həyatayaradıcı qüvvəsi ilə əlaqələndirilməsidir". Buradan aydın olur ki, bütün dünya mifologiyalarında yenidən yaradılış yerlə, torpaqla, dağla əlaqəlidir. Buradan həmçinin o da aydın olur ki, yenidən yaradılış öz-özüne baş vermir: yaradılışın əsasında yerin yaradıcı qüvvəsi durur. "Ərgənəkon" dastanına bu fikrin işığında yanaşıqda çox maraqlı mənzərə görünür. Qardaşlar salamat qalmaq üçün təhlükəsiz yer axtarırlar. Belə bir təhlükəsiz məkan onlara ona görə lazımdır ki, orada yenidən doğub-törəyə bilsinlər. Aydın olur ki, dişi keyikin onları getirib çıxardığı məkan yenidən doğuluş məkanıdır. Mifologiyada yenidən doğuluşun baş verdiyi bütün məkan-zaman ana betnini simvollaşdırır. Bu cəhətdən, qardaşların yenidən doğulub-törəmək üçün gəlib çıxıqları məkan da mifik ana bətnidir. Mifologiyada yer//torpaq qadın başlangıcı, doğucu ana kimi təsəvvür olunur. Beləliklə, qardaşların 400 il qaldıqları məkan ana torpağın bətnidir. Eyni fikri Buğac və Koroğlu haqqında da demək olar. Buğac dağda ölüb-dirilir. Yəni onun yenidən doğuluşu, dünyaya gelişdi. Koroğlu da dağdakı Qoşabulaqda adı bir adamdan qəhrəmana çevrilir. Yəni onun da qəhrəman kimi doğuluşu dağda baş verir.

(Ardı səh. 6-da)

Bayramların mifoloji-kosmoqonik mahiyyətinə dair

(Əvvəli səh. 5-də)

N.Qurbanov yazır: "Folklor mətnlərində insan törəni ilə (doğuluşla) bağlı bir sıra motivlərə rast gəlmək olur ki, buna misal olaraq dağdan doğulma [3; 2; 5; 9] və s.-ni göstərmək olar ki, bizim fikrimizcə, bu törəniş sudan doğulma [13, s. 14], gün işığından doğulma [11, s. 303] gözdən doğulma mifologemleri modelləri də öz başlanğıcını ilk insanın törəniş ilə bağlı təsəvvürlərdən götürür. Sadəcə olaraq həmin təsəvvürler mif... şəklində bize gelib çatmamış, lakin folklor mətnlərinin içərisində motiv seviyyəsində qorunaraq bizim dövrümüzə gelib çatmışdır" [8, s. 35].

Göytürklerin dağdan doğuluşu adı doğuluş yox, kosmoqonik doğuluş ritualıdır. Əger belə olmasa idi, onlar dağdan xilas olduqları günü (martın 9-nü) bayram kimi qeyd etməzdilər. Cənki mifoloji düşüncədə doğuluş kosmoqonik ritualdır.

Novruzla Ərgənəkon arasında zahiri oxşarlıq azdır, lakin mifoloji-kosmoqonik konsepsiya eynidir:

a) Novruz yaradılış bayramı olduğu kimi, Ərgənəkon da yaradılış bayramıdır.

b) Novruzda da, Ərgənəkonda da yaradılış yer və od vasitəsilə baş verir. Göytürkler dağı odla əridirlər. Novruz bayramının da əsas ünsürü oddur. Ərgənəkonda göytürkler dağdan - torpaqdan doğulurlar, Novruzda da əkinçi xalqların torpaqdan yaradılış ideyası əsas yer tutur.

Seyfəddin Altayı Novruz bayram kompleksi ilə "Ərgənəkon" dastanındaki motivləri müqayisə edərək yazır: "Ərgənəkon dastanı ilə bizim qeyd etdiyimiz yaz bayramı, yəni Novruzun arasında müyyən oxşarlıqlar vardır. Türkler dörd yüz il Ərgənəkon deyilən yerde yaşadıqları sonra öz ata-baba yurdlarına atəşin açıldığı yoldan çıxıb getmişdilər. Deməli, od onlara azadlıq yolunu, ata-baba yurdunun yolunu açmışdı. Görəsən, Axır Çəşənbə günü qaladığımız tonqallar Ərgənəkondakı demir dağı eritmək üçün yetmiş yerde qurulub yandırılan körüklerin rəmzi dirdi? Bayramdan bir heftə qabaq Ölü Bayramı kimi də yad edilən Qəbirüstü günü Ərgənəkondan çıxmazdan əvvəl oradakı qəbirlərlə vidalaşma mərasiminin rəmzi ifadəsi ola bilərmi? Uşaq bayramı üçün evdə hazırlanmış müxtəlif növ çərəz, mer-meyvə, boyanmış yumurtalar Ərgənəkondan çıxış üçün hazırlanan yol azuqəsini xatırlada bilərmi? Dastanda işarə edilən "O müqəddəs ayın, o müqəddəs günün müqəddəs saatını gözləyərək çıxdılar" ifadəsi o ayın, o günün ve saatın yaddaşlarında əbədişdirilməsi üçün həmin ay, gün və saatə müqəddəslilik do nu geyindirilərək yaddan çıxmına mane olmasın deyə yozula bilərmi? Cənki türkün olum-ölüm mübarizəsində azadlıq və varlıq yolu yetmiş dəridən düzəldilmiş və yetmiş yerde qurulmuş körüklerin qızışdırıcı tonqallarla demir dağ əridilərək türkə yol açmışdı. Son söz kimi deyə bilərik ki, türklər 21

mart gününü Ərgənəkon dastanının yaranmasından da min illər əvvəl bildirlər, o gün türkün özünəməxsus mədəniyyəti ilə qarşılıyib yola salırdılar, yaratıqları dastanda da həmin gün öz rolunu oynamışdı, buna görə də müyyən oxşarlıqlar nəzərə çarpır" [1, s. 85-86].

Göründüyü kimi, S.Altayı Novruz bayramı ilə "Ərgənəkon" arasında konkret oxşarlıqlar müşahidə etmişdir. Həmin oxşarlıqlar bu iki mədəni kompleksin genetik doğmaliğindən xəbər verir. Müəllifin aşkarladığı analogiyalar bunları əhatə edir:

1. Od mifologemi: Novruzda və "Ərgənəkon"da odun yeni yaradılışa yol açması.

2. Ecdad kultu: Novruzda və "Ərgənəkon"da ölülerin (ecdadların) ziynet edilməsi.

3. Ərzaq kultu: Novruz süfrəsi və "Ərgənəkon"da ərzaq azuqəsinin yeni yaradılış ideyası ilə bağlılığı;

4. Sakral zaman mifologemi: Yازın yaradılış zamanı Novruzda və "Ərgənəkon"da sakral zaman konseptinə çevrilmesi.

Bütün bunların üzərində geniş şəkildə durmaq olar. Od türk mədəniyyətindən cənab ərzaq kultu, yəni əcdadlara pərestiş, onlara əlaqə saxlamaq, onlardan güc almaq türk mədəniyyətində özünə geniş yer tutur. Burada əsas olan insanların öz ölmüş əcdadlarının o biri dünyada olan əcdadlarından da xeyir-dua almalı idilər. Novruz bayramı kompleksində məzarların (ölülerin//ecdadların) xüsusi ritual şəklində ziynet olunması, eləcə də "Ərgənəkon" dastanında göytürklerin səfərə çıxmamışdan əvvəl öz əcdadlarının məzarlarını ziynet etmələri etnokulturoloji baxımdan eyni mahiyyət daşıyır. Yəni əcdad kultu Novruzla "Ərgənəkon"u birləşdirən ciddi etnokulturoloji amıldır.

Ərzaq da Novruzla "Ərgənəkon" arasında birləşdirici etnokulturoloji bağlardan biridir. Burada əsas olan insanların öz yaşamını davam etdirmək üçün bu dünyadan o biri dünyaya köçür. S.Rzasoy yazır: ""Əcdad"" nəsl, kökü bildirən obyekti, "kult" isə həmin obyekt ətrafında qurulan pərestiş sistemini əhatə edir. Bu sistemin de öz növbəsində bir-biri ilə bağlı iki tərəfi, yaxud seviyyəsi var: inanc və mərasim. Inanc tərəfi əcdad kultunun mifoloji şüurda, yəni dünya modelindəki seviyyəsini, mərasim tərəfi isə etnokosmik davranış seviyyəsini bildirir. Başqa sözə, əcdad ruhuna inanıldığı kimi, onun ətrafında kult sistemi qurulur. Bu kult sistemi əcdad ruhuna inancı və gerçek həyatdakı insanların əcdadlarla əlaqəsini təmin edən ritual rejimini (yəni mərasimi) nəzərdə tutur. İnsan belə hesab edir ki, ölmüş valideynin ruhu o biri dünyaya adlayaraq yaşamını davam etdirir. Bütün ömrü boyu öz valideyninin qayğı və se-

vgisi ilə əhatə olunan insan onun valideyn(lər)i o biri dünyada olarkən də bu sevgi və qayğıdan yararlanmaq istəyir. Bu isə xüsusi rituallar vasitəsi ilə həyata keçirilir. Beləliklə, əcdad kultu birbaşa ritual sistemi ilə bağlıdır" [10, s. 66].

İşin elmi nəticə və yenilikləri:

Beləliklə, ister Novruz bayramında, isterse də "Ərgənəkon" dastanında insanların əcdadları ziynet etmələri əcdad kultu ilə bağlı etnokulturoloji davranış nümunəsidir. Burada məsələni təkçə əcdadlara hörmət olunması ilə məhdudlaşdırmaq dar yanaşma olar. Geniş yanaşma lazımdır. Əlbəttə, əcdadlar ənənəvi türk mədəniyyətində daim hörmət obyekti olmuşdur. Lakin bu hörmət, necə deyərlər, birtərəflü hörmət yox, qarşılıqlı hörmət idi. Yeni dirilər öz əcdadlarına hörmət edib onları ziynet etdikləri, onların mezarı üzərində əcdadlara hörmətli, xoş münasibəti bildirən mərasimlər yerinə yetirdikləri kimi, əcdadlar da bu hörmətin müqabilində öz "övladlarına" borclu qalmır, onlara o biri dünyadan ugur yollayıb, xeyir-dua verirlər. Buradan aydın olur ki, qədim türkələr bir iş görərkən öz həyatda olan valideynlərindən, böyüklərindən xeyir-dua aldıqları kimi, o biri dünyada olan əcdadlarından da xeyir-dua almalı idilər. Novruz bayramı kompleksində məzarların (ölülerin//ecdadların) xüsusi ritual şəklində ziynet olunması, eləcə də "Ərgənəkon" dastanında göytürklerin səfərə çıxmamışdan əvvəl öz əcdadlarının məzarlarını ziynet etmələri etnokulturoloji baxımdan eyni mahiyyət daşıyır. Yəni əcdad kultu Novruzla "Ərgənəkon"da da insanların yol üçün hazırlanmışları azuqə bərəkəti simvollaşdırır. Cənki göytürkler səfərə yeni dünya qurmaq, bərəkətli dünya yaratmaq üçün çıxırlar. Ona görə də onların yol üçün hazırladıqları azuqə hər baxımdan bərəkəti simvollaşdırılmalıdır.

İşin nəzəri və praktiki əhəmiyyəti: Məqalənin nəzəri əhəmiyyəti bu işdən bayramlar haqqında aparılacaq başqa tədqiqatlarda nəzəri qaynaq olaraq istifadə imkanları, praktiki əhəmiyyəti isə ali məktəblərde mərasim folklorunun tədrisi prosesində praktiki vəsait kimi istifadə imkanları ilə müyyənləşir.

Ə DƏ B İ Y Y A T

1. Altayı, S. Novruz və "Ərgənəkon" dastanı arasındaki oxşarlıqlar // "Dədə Qorqud" jur., - 2008, - № 2, - s. 80-86
2. Bəydili (Məmmədov), C. Türk mifoloji sözlüyü / C.Bəydili (Məmmədov). - Bakı: Elm, - 2003, - 418 s.
3. Cəfərov, N. Eposdan kitabı / N.Cəfərov. - Bakı: Maarif, - 1999, - 220 s.
4. Çay, A.M. Nevruz - Türk Ergenekon Bayramı / A.M.Çağ. - Ankara: 1999, - 579 s.
5. Əliyev, R. Mif və folklor: genezisi və poetikası / R.Əliyev. - Bakı: Elm, - 2005, - 224 s.
6. İsmayılov, H. Novruz - milli yaradılış və birlik bayramı // "Azərbaycan" qəz., - 19 mart, - 2010.
7. Koroğlu dastanı / Azərbaycan dastanları. 5 cilddə, IV c. Tərtib edən M.H.Təhmasib. Yenidən işləyib nəşrə hazırlanılar Ə.Cəfərli, H.İsmayılov, S.Axundova. - Bakı: Çıraq, - 2005, - 544 s.
8. Qurbanov, N. Azərbaycan folklorunda mifoloji-kosmoqonik görüşlər / N.Qurbanov. - Bakı: AFpoliQRAF, - 2011, - 144 s.
9. Pirsultanlı, S.P. Azərbaycan efsanə və rəvayətlərinin ədəbi abidələrimizlə müqayisəli tədqiqi / S.P.Pirsultanlı. - Bakı: Nurlan, - 2007, - 308 s.
10. Rzasoy, S. Əcdad kultu və Oğuz dövlətçilik ənənesi // Folklor və dövlətçilik düşüncəsi. I kitab. - Bakı: Elm və təhsil, - 2016, - s. 66-108
11. Seyidov, M. Azərbaycan xalqının soykökünü düşünərkən / M.Seyidov. - Bakı: Yaziçı, - 1989, - 496 s.
12. Şərifxanlı, N. Ergenekon bayramı - Novruz // "Dədə Qorqud" jur., - 2003, - № 2, - s. 50-57
13. Vəliyev, K. Elin yaddaşı, dilin yaddaşı / K.Vəliyev. - Bakı: Gənclik, - 1987. - 280 s.
14. Седов Л.А. Очерк "Рождение" / Мифы народов мира. В 2-х томах. Том 2. - Москва: Советская энциклопедия, - 1982, - с. 385-386

"Tərəqqi" medali təqdim olundu

Məlum olduğu kimi, qəzetimizin baş redaktoru Şakir Albaliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamına əsasən "Tərəqqi" medali ilə təltif olunmuşdu.

Medali Şakir müəllimə Media-nın İnkıfati Agentliyinin icraçı direktoru Əhməd İsmayılov təqdim etdi və uğurlar arzuladı.

Ş.Albaliyev ona göstərilən bu etimadi bundan sonra da layiqincə doğrudacağını və etdi.

"Xudafərin"

Cəbrayıl rayonu Dağ Tumas ərazisinin Kümbəz kəndinin sakini, qonşum Albaliyev Zəfər Gülhüseyn oğlu viran olmuş kəndi, öz evlərini ziyarət edərkən...

Kümbəzin yalına bax,
Mülkünə, malına bax,
Düşmən viran eləyib,
Kəndimin halına bax.

Dağ Tumasın dağları,
Viran olub bağları,
Qəlbimizdən silinməz
Düşmən vuran dağları.

Yaqub Şirinov

Şanlı ordum

Ruhunuz sad olsun, əziz şəhidlər,
Qisas Qiymətə qalmadı, şükür!
Millətin müqəddəs arzu-niyyyəti
Ölüb ürkəklərdə qalmadı, şükür!..

Var ol, şanlı ordum, səni min yaşa,
Vurdugun bir zərbə getmədi boş'a.
Dağıt hər səngəri, hər istehkamı,
Məhv olsun düşmənin hər arzu-kamı.

Dayanma, bu yolda qətiyyətli ol,
Fəth elə qartal tək hər yüksəkliyi.
Qalib döyünlə özün yazırsan
Ən yeni tarixə hər gerçəkliyi.

Sil, süpür düşmənin temas xəttini,
Qoy düşmən anlasın, bilsin həddini.
Qızıl hərflərlə bir tarix yaz ki,
Bəşər "hay"la Türkün bilsin fərqini.

07.10.2020

Sahib Musayev,
Cəbrayıl rayon Ə.Veysəlov
adına Sirik kənd tam orta
məktəbintəlim-təribəy işləri
üzrə direktor müavini

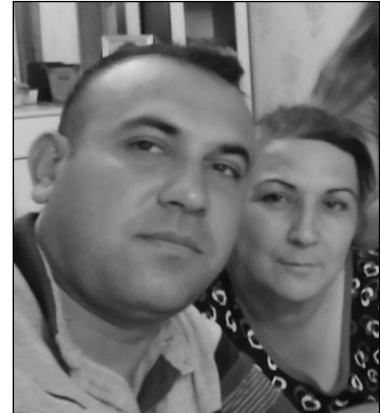
Şəhid Babək Abışovun həyat hekayəsi

xardı. Vaqifgil də Beyləqan rayonunda Yeni Mil qəsəbəsində oturaq həyat yaşamalı oldular. Vaqif burada Cəbrayıl rayonunun Qovşudlu kəndindən olan Arzu Gəray qızı ilə ailə qurub, özüne yenidən binə-güzəran qurmağa başladı. 25 aprel 1994-cü ildə ilk övladları - Babək, 12 aprel 1996-ci ildə isə qızları Mətanet dünyaya geldi. Xoşbəxt ailə həyatı yaşayırılar. Babək də, Mətanet də orta məktəbi bitirdilər, ailə həyatı da qurdular. Hər ikisinin də iki övladı var

Babək bacısı ilə

xüsusi təyinatlı dəstənin tərkibində həmlik təboruna dəyişir və xidməti yerini bundan sonra Beyləqanda davam etdirir. Burada o, böyük komandirinin müavini vəzifəsində fealiyyət göstərir. Bütün hərbi təlimlərdə uğurla iştirak edir, Silahlı Qüvvələrin 100 illiyi münasibətlə medalla təltif olunur, 2017, 2018, 2019-cu illerde komandanlıq tərefindən Fəxri Fərمانlar alır.

Babəkin atası Vaqif səhəbətə əsnasında bildirdi ki, sentyabrın 25-də evdən çıxdı. Şükürbəyli kəndində hərbi hissəyə getdi.

idi. Lakin Babək özünə hərbi həyatı seçmişdi. Çünkü biliirdi ki, anasının yurdunu düşmənlərin işgali altındadır. Atasının, dədə-babasının köçürü tərəkəmə həyat tərzini - doğma və sefali yaylaq yerlərimizi də düşmənlər əlimizdən almışdılar. Bu kimi məsələlər hələ onu uşaqlıq vaxtlarından düşündürüb narahat etdirdi. 2001-2012-ci illerde oxuduğu, bitirdiyi Vilayət Cəferov adına Milabad kənd orta məktəbi illərindən də çox götür-qoy etmişdi özünün gələcək həyatını. Odur ki, 2012-ci ildə iyundə Bakıda Daşlı Qoşunlarda həqiqi hərbi xidmətə yollanandan özünə artıq hərbçi həyatı yaşamağı qət etmişdi. Ona görə də 2014-cü ilin 4 yanvarında əsgərliyini bitirib eve geləndən az sonra, el dilincə desək, "dəmin nağda verməyib", yanvarın 15-də sənədlərini aparıb gizirlik məktəbinə verdi. 3 aylıq hərbi təlimlərdən sonra gizirlik məktəbi-

mizin qəhrəmanlığını işıqlandırmaqdə publisistikanın gücü bunun öhdəsində hansı dərəcədə gəlir?

Hər halda qəhrəmanlarımızın hünərinə dastanlar düzüb-qoşan ozan-aşıqlarımızın qəhrəmanlıq dastanları yaratmadıq ənənəsi bu gün tam fərqli bir formatda və üslubda media nümayəndələri tərəfindən (eləcə də yazıçı və şairlərimizin qələmində) davam etdirilir.

2020-ci ilin 27 sentyabrında başlanan 2-ci Qarabağ savaşında türk dünyasının tarixi şanlı hərb tarixi özünü əzəli və əzəmetli dalğası ilə yenidən canlandı, dirilik tapdı, hərəkətə gəldi. Əlbətə, belə bir tarixi zəfəri bize xalqımızın qaziləri qəzavətə və şəhadətə yetişməklə qazandırdılar. O ığidlerimizdən biri də tarixde qəhrəman sərkərdə kimi tanınan xalqımızın qəhrəman oğlu Babəkin adası - ad daşıyıcısı və elə həm də hünərdəsi-hünər daşıyıcısı olan Abışov Babək Vaqif oğlu oldu.

Babəkin atası Vaqif əslən imişli rayonunun Aliqlular kəndindən olsa da, o, 20 avqust 1969-cu ildə Hadrut rayonunun Böyük Tağlar kəndində anadan olmuşdur. Tərəkəmə-elat həyat tərzi keçirən Vaqifin valideynləri tarixi dədə-baba torpaqlarımız olan Hadrut (Xocavənd) ərazisində aran-yaylaq kökü edər, heyvandarlıqla məşğul olardılar. Başqa sözlə, ömrü-günü at belində keçən tərəkəmə camaati üçün vətənin aran yeri də, dağ yeri de ona doğma idi. Çünkü "elin o başı, bu başı olmaz" xalq deyimimizə binaən vətənin də hər bir guşəsi aranından-yaylağından asılı olmayıaraq bize doğmadır, ezişdir, şirindir.

Vaxt gəlib-vəde dolandı, ocağımızın başında yer verdiyimiz, sığınacaq verdiyimiz nankor ermənilər bizi dədə-baba torpaqlarımızdan qovub çıxardıqları kimi, tərəkəmə həyatı keçirənləri də yaylaq yerlərindən sixişdirib ci-

ni bitirdi. 2014-cü ilin mayından Nəftalan ərazisine hərbi hissəyə gəlir, sonra Tərtərdə Mübariz İbrahimov postunda hərbi həyatına davam edir.

Babək 2015-ci ildə Beyləqan rayonunun Yuxarı Aran kəndindən olan Rəqsanə Zöhrəb qızı ilə ailə kurur. 2016-ci ildə oğlu dünyaya gəlir, atası Vaqifin adını qoyur övladına. 2018-ci ildə isə qızı Nuray dünyaya gelir. Beləcə, hərbi həyatın içinde mülki hüquqlarından da istifadə edir, xoşbəxt ailə sahibi olur Babək.

2016-ci ilin şanlı Aprel döyüslərində də uğurla iştirak edir. Uşaq vaxtlarından müntəzəm olaraq idmanla məşğul olan Babək Abışov özünü sanki fiziki baxımdan vətənin bu dar günü üçün hazırlayırdı. Vətənə əcivik və polad iradəli ığid oğul kimi canla-başla xidmet etməyin böyük şərəf işi, nəsilinə-necabətinə böyük qürur hissi olduğunu yetərince anlayan Babək 2017-ci ildə könüllü olaraq

Dünyasının 40-ci günü - Noyabrın 5-də Babəkin nəşini getirib Yeni Mil qəsəbəsində torpağa tapşırıldılar.

Qeyd edim ki, gizir Babək Vaqif oğlu Abışovun qəhrəmanlığı dövlətimiz tərefindən yüksək qiymətləndirilmiş, ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Füzulinin alınması uğrunda" və "Cəbrayılin alınması uğrunda" medalları ilə təltif olunmuşdur.

Budur Gizir Babək Abışovun qəhrəmanlıqla dolu həyat hekayəsi.. Mifdən, nağıldan, əfsanədən, qəhrəmanlıq dastanından gələn qəhrəmanlığı özünü canlı həyətində reallığa çevirdi...

Şakir Albalıyev

Vətən müharibəsində tarixi zəfər qazanmış, şanlı ordumuza maddi və mənəvi dəstək olanlar sırasından qürurla boyلانan balaca Murad bayla.

Bu gün böyüməkdə olan nəslin tərbiyəsi işinin təhsil müəssisələrində həyata keçirilməsi nəzərdə tutulsa da, gənclərin vətənpərvərlik ruhunda böyüməsi, cəmiyyət üçün gərəkli vətəndaş kimi yetişdirilməsi işi cəmiyyətəm sosial qanunlarından və insanların birgəşayış normallarına münasibətdən çox asılıdır.

Vətənpərvərlik haqqında danişanda bir anlıq göz önünde vətəninə, xalqına məhəbbət, sevgi aşılamaq verdiləşləri dayanır. Bu hiss

böyüklərə belə nümunə ola biləcək qeyri-adi qərarı hamımızı qürurlandırırdı. (-) qan qrupuna çox

Qürurverici vətənpərvərlik örnəyi

insanda anadangəlmə olsa da, digər hissələr kimi tərbiyəye möhtacdır və tərbiyə yolu ilə daha da möhkəmlənir, cəlalanaraq cəmiyyətin dəyərinə çevrilir. Vətənpərvərlik tərbiyəsində xalqımızın qəhrəmanları haqqında şagirdlərə verilən məlumatlar, aşılanan biliyilər güclü amil olsa da, bütün bunnarın təsiri kökü isə nümunə olmadan qaynaqlanır. Vətənpərvərlik yaxşılaşdırma sözə deyil, başqalarına vətənini, vətəndaşını sevdirəcək həyat tərzinə çevriləməli və nümunə olacaq əməldədir. Mübariz İbrahimov, Fərid Əhmədov, Polad Həşimov, Xudayar Yusifzadə kimi yüzlərə oğullarımız canlarını Vətən yolunda qurban verərək bu əməlin bariz nümunəsinə çevrildilər və vətəndaş cəmiyyətinin bütün üzvlərinin, xüsusən gənclərin yaddaşında və cəmiyyətdə dərin iz buraxıldılar. Bu baxımdan vətənpərvərliyin əsası təhsil müəssisələrindən və ailədən, bir sözlə, məhz cəmiyyətdən başlayır.

Mən həmişə belə düşünürəm ki, vətənpərvərlik nə köşkərdə satılan qazlı sudur, nə də bazarda satılan hər hansı bir məhsuldur ki, asanın. Vətənpərvərlik genetik bir hiss olaraq ən əvvəl etrafında baş verənlərlə bağlı formalaşıraq cəmiyyət üçün düzgün olan addımı vaxtında ata bilmək hissidir.

Xalqımızın zəfər tarixi olan Vətən Müharibəsinin ilk günlərində 5 oktyabr 2020-ci il tarixdə 13 yaşlı Murad Fazıl oğlu Kərimlinin

Azad olan torpağımın, Üç rəngli bayrağımın, Keşiyində mərd dayanan Əsgərinə qurban olum.

Oktyabr 2020

Mirzaliyev Vaqif Adil oğlu ADAU-nun dosenti.

Naməlum deməyin Əsgər qəbrinə.

ARZU

(Oruc Şükürovun bacısının uzun illərdən sonra bir qızı doğulub)

Gündən-aydan yoğruldun, Sübh səhərdən doğuldun. Zülmətləri yarıb gəldin, Müjdəsənmi, arzusanmı?

Ulduzmusan, aymisanmı? Al günəşə taymisanmı? Haqdan gələn paymisanmı? Mələkmisən? Nurmusanmı?

Bir ananın diləyindən, Bir atanın ümidiindən, Gözdən axan göz yaşımı? Nəmisənmi, Selisənmi?

Haqqa açılan əllərə, Yol gözləyən gözlərə Hər şeye Qadir Allahın Rəhmisənmi, Lütfüsənmi?

Həm arzusan, həm diləksən, Həm elçisən, həm mələksən Sən Tanrının öz lütfüsən, Axır ki bir möcüzsən. Bu dnyaya xoş gəlmisən.

30 noyabr 2019

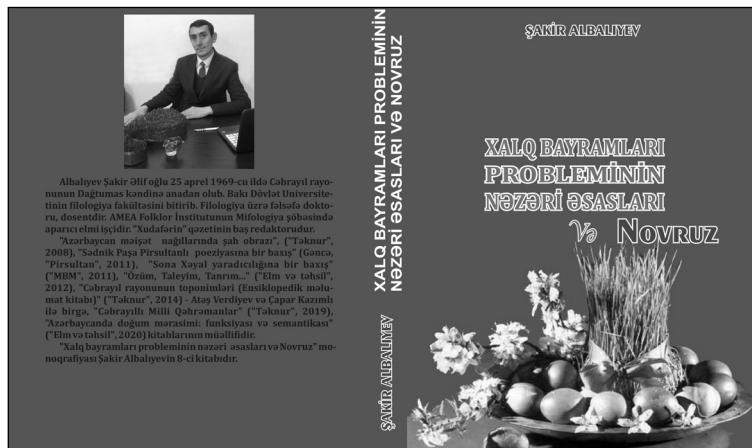
Vaqif MİRZALIYEV

Novruzşunaslığa dəyərli töhfə

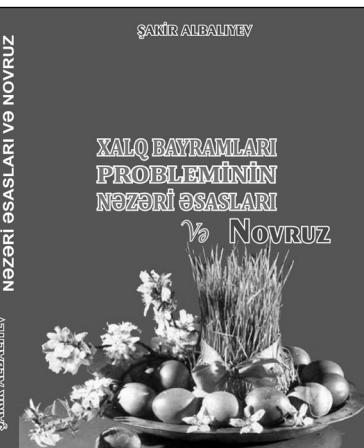
"Xudafərin" qəzetinin baş redaktoru, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, AMEA Folklor İnstitutunun Mifologiya şöbəsinin aparıcı elmi işçisi Albaliyev Şakir Əlif oğlunun "Xalq bayramları probleminin nəzəri əsasları və Novruz" monoqrafiyası ("Təknur", 2020) çapdan çıxmışdır. Kitabın elmi redaktoru professor Seyfəddin Rzasoy, rəyçiləri fəlsəfə doktorları Qalib Sayıllov, Sevinc Qasımovə və Elçin Qaliboğludur.

Şakir Albaliyev "Azərbaycan məşət nağıllarında şah obrası", ("Təknur", 2008), "Sədник Paşa Pirsultanlı poeziyasına bir baxış" (Gence, "Pirsutan", 2011), "Sona Xəyal yaradıcılığına bir baxış" ("MBM", 2011), "Özüm, Taleyi, Tanrı", ("Elm və təhsil", 2012), "Cəbrayıl rayonunun toponomlari (Ensiklopedik məlumat kitabi)" ("Təknur", 2014)- Atəş Verdiyev

və Çapar Kazımlı ilə birgə, "Cəbrayıllı Milli Qəhrəmanlar" ("Təknur", 2019), "Azərbaycanda doğum mərasımı: funksiyası və semantikası" ("Elm və təhsil", 2020) kitablarının müəllifidir.

Qeyd edək ki, "Xalq bayramları probleminin nəzəri

əsasları və Novruz" monoqrafiyası Şakir Albaliyevin sayca 8-ci kitabıdır.

Müəllif kitabı torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canlarından keçmiş qəhrəman şəhidlərimizin əziz xatirəsinə ithaf etmişdir.

"Xudafərin"

böyük ərməğandır. Verdiyi yüksək qiymətdir, zəfer hədiyyəsidir...

Haşıyə: Deyirlər insanlar işqli dünyadan köçəndən sonra həyatda hər bir iz qoyub gedir. Kimisi yaxşı, unudulmaz bir iz, kimisi də pis bir iz.

Amma Xudayar kimi cəsəretli, qorxmaz, qeyrətli, mərd, cəsur vətən, torpaqsever oğullarımız düşmən tərəfindən işgal edilmiş torpaqlarımızın azad olunmasına xüsusi reşadət və qəhrəmanlıq göstərdilər. Yağı düşmənə, erməni vandallarına ağır zərbələr vurub parçalanmış, zəbt olunmuş vətən torpaqlarını özümüzə qaytardılar. Sağaldi vətənin qəlbində uzun illər gəzdirdiyi derin yarası. Bu yolda onlar hətta öz həyatlarını qurban verib şəhid oldular. Amma həyatda onlar öz cəsəret və qeyrətləri ilə dumanlı dağların başında cəsəretlə dayanıb zəfer, qəlebə qazanıb əbədiyyətə köçdülər. Vətənin ən çətin anında ona sıpər oldular. Öz mənəvi vətəndaşlıq borclarını şəreflə yerinə yetirdilər.

Yeni tarix yazıb əbədiyyətə qoşuştular. Allah sizə qəni-qəni rəhmət eləsin, şəhidlər. Vətənin er oğulları yeriniz behişt olsun! Tarix sərt ərləri yaratdı, sizlər de öz qeyrətinizlə, cəsəret və hünerinizlə ən sərt çətinliklərə sine gərib yeni zəfer tarixini yazdırınız. Az yaşıdnız, amma çox mənəli ömüri sürdürüñ. Belə bir ömrü ki, əbədi örnek oldu bizlər. Silinməz qəhrəmanlıq izləri qoynuz geləcək nəsillərə, qururla, fəxrə köcdünüz qəlbələrə. Qəlebə, zəfer tarixi yazıb həmisişəyəşar oldunuz. Əbədiyyətə tez köçüb tarixlərde qaldınız.

Bəhrəm SARICALLI

İtmışdır

Şahmuradov İntiqam Sultan oğluna Cəbrayıl rayon Hərbi Komissarlığı tərəfindən 7 dekabr 1999-cu ilde verilmiş MV-035302 №-li mühərribe veterani vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsızı sayılır.

Əziz xatirəsi yaşayacaqdır

Rayon ictimaiyyətinə itki üz vermişdir. Uzun illər Cəbrayıl rayon Suvarma Sistemləri idarəsinde mühəndis kimi fəaliyyət göstərib. 1983-cü ildən 2019-cu ilədək hemin idarənin rəhbəri vəzifəsində çalışmışdır.

Tehran Məmişov 4 iyun 2018-ci

ildə Azərbaycan Respublikasının

Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə "Tərəqqi" medalı ilə təltif

olunmuşdur.

Tehran Məmişov eyni zamanda fəl ictimaiyyətçi idi. Cəmiyyət içərisində sevildiyi kimi, o hem də qayğıkeş ailə başçısı idi.

Dəyərlili ziyanlı, nüfuzlu ağsaqqal kimi tanınan Məmişov Tehran Curu oğlunun əziz xatirəsi onu tənianların qəlbində əbədi yaşayacaqdır.

Allah rəhmət eləsin!

Cəbrayıl RİH, YAP rayon təşkilatı və "Xudafərin" qəzeti

Biz hamımız xocalılıyıq...

Düşdün gülləbarana,
Layla, Xocalım, layla.

Xocalıda baş verən insanlıq siğmayan dəhşətli cinayətdir. Burada erməni quldurlarının etdiyi əməllər vəhşilikdən de dəhşətlidir. Bunun adı ermənililikdir. Deməli, ermənilik vəhşilikdən de vəhi bir xüsusiyyətdir.

XIX əsrin evvəllerində Qafqaza köçürülen ermənilər azərbaycanlılarla bir müddət dinc yaşıdlıqları halda öz millətçilərinin köməyi ilə sərsem xülyalarla düşmüş. "Böyük ermənistən", "dənizdən dənizə" torpaqlarımız olmalıdır kimi əsassız fikirlərə düşən ermənilər xarici havadarlarının köməyi ilə azərbaycanlılarla düşmənciliyə başlamışlar. Uzun onillikləri əhatə edən bu düşməncilik axırdı onların başına "dəmir yumruğun" dəyməsi ilə nəticələndi.

Xocalı faciəsi gənc nəsile daim təbliğ olunur. Bu faciə dərsliklərə salınıb, haqqında şeirlər, hekayələr müxtəlif dərsliklərdə keçilir. Hər il Təhsil Nazirliyi tərəfindən hazırlanmış tədbirlər planına əsasən müxtəlif tədbirlər keçirilir. Bu il də respublikamızın müxtəlif guşələrində fəaliyyət göstərən Cəbrayıl rayonunun ümumtəhsil məktəblərində Xocalı faciəsinin iyirmi doqquzuncu ildönümü ilə əlaqədar şagird rəsmilərindən ibarət sərgilər keçirilmiş bu mövzuda söhbətlər aparılmışdır.

Azərbaycan xalqı indi dəmir yumruq kimi birleşib. Çünkü yeni yetişən gənc nəsil öz düşmənini və dostunu daha yaxşı tanır. Bu gün biz hamımız xocalılıyıq...

Məhəmməd Mehdiyev

Cəbrayıl RİH, YAP rayon təşkilatı və "Xudafərin" qəzeti

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Vüqar Hüseynovun atası

Hüseynov Tofiq Cəbrayıl oğlunun

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və oğlanları Həbib və Fuada dərin hüznlə başsağlığı verirlər.

Allah rəhmət eləsin!

Baş redaktor:
**Şakir Əlif oğlu
ALBALIYEV**

Qəzet Ədliyyə Nazirliyində qeydə alınıb.
CİF 1209641
H/h: 5223080000
kod: 200123
VÖEN: 9900003611
SWIFT kod: AIIBAZXX
M/h: AZ37NABZ0135010000000001944
Benefisiarın hesabı: AZ27IBA410100C9443130139112
VÖEN: 82000035441
Ünvan: AZ 1073, Bakı şəh.,
Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə
"Azərbaycan" nəşriyyatı.
Telefon: (051) 441-15-82

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Materiallardakı faktların doğruluğuna müəlliflər cavabdehdir.
Əlyazmalar geri qaytarılır.

Qəzet "Xudafərin" qəzeti kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib.
albaliyevshakir@gmail.com
albaliyevshakir@rambler.ru
Sifariş №: 1000
Tiraj: 1500